

บทที่ 2

การเสนอข้อมูล

การศึกษาคำศัพท์ภาษาไทยในภาษาเขมรซึ่งเสนอในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะเริ่มที่ การพิจารณาคำยืมที่เขมรได้รับไปจากไทย การเสนอข้อมูลคำไทยที่เขมรยืมไป และคำไทยที่เป็นรากศัพท์ของคำยืมนั้น จะกระทำได้ 2 วิธี คือ

ก. การถ่ายเป็นตัวอักษรแทนเสียง หมายถึงการถ่ายรูปคำออกเป็นหน่วยเสียงของแต่ละภาษา โดยใช้ตัวอักษรแทนเสียงที่กำหนดไว้ในภาษาทั้งสอง ตัวอักษรที่แทนหน่วยเสียงเหล่านั้นจะทำให้เห็นลักษณะที่เหมือนหรือที่แตกต่างกันของคำที่เขมรยืมไปได้ชัดเจน ในการหาเกณฑ์การพิจารณาคำไทยในบทที่ 3 และในการศึกษาหน่วยเสียงของคำไทยในภาษาเขมรในบทที่ 4 จึงใช้ตัวอักษรแทนเสียง

ข. การถ่ายตัวอักษร หมายถึงการถ่ายตัวอักษรเขมรเป็นตัวอักษรไทย เพื่อให้เขียนคำเขมรที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้อมูลคำเขมรที่นำมาศึกษา มีทั้งที่เขียนเป็นตัวเขมรและเขียนเป็นตัวอักษรโรมัน แต่เพื่อให้ผู้อ่านอ่านวิทยานิพนธ์เล่มนี้ได้สะดวกขึ้น คำเขมรทุกคำจะถ่ายอักษรเป็นตัวอักษรไทยทั้งหมด โดยจะรักษาวีธีการสะกดการันต์ไว้ตามเดิม ผู้ที่รู้จักอักษรเขมรและอักษรโรมัน จะถ่ายกลับเป็นตัวเขมรหรือโรมันก็ได้โดยสะดวก

นอกจากจะเสนอรายการถ่ายคำเขมรที่นำมาศึกษาเป็นตัวอักษรแทนเสียงและตัวอักษรไทยแล้ว ในบทนี้จะเสนอการเทียบพยางค์ภาษาไทยและภาษาเขมรไว้ด้วย เพื่อเปรียบเทียบลักษณะของพยางค์ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการกำหนดพยางค์ของคำยืมต่อไป

เอกสารซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลของคำยืมภาษาไทยในภาษาเขมร เป็นเอกสารที่ได้จากเขมรยุคต่าง ๆ 3 ยุค ได้แก่ เขมรยุคปัจจุบัน เขมรยุคกลาง และเขมรยุคโบราณ ในบทนี้จะเสนอการกำหนดยุคของภาษาเขมรไว้ด้วย เพื่อประโยชน์แก่การอ้างอิงถึงในบทต่อไป

การศึกษาจะเริ่มจากเขมรยุคปัจจุบัน ยุคกลาง และยุคโบราณ ตามลำดับ ภาษาเขมรยุคปัจจุบัน เป็นภาษาที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน มีตัวอย่างข้อมูลที่จะศึกษาค้นคว้า และครบถ้วนทุกแบบ การศึกษาภาษาปัจจุบันย่อมจะช่วยให้เข้าใจโครงสร้างต่าง ๆ ของภาษาอย่างละเอียดสมบูรณ์ ยิ่งกว่าภาษาต่างสมัย เพราะได้เห็นลักษณะโครงสร้างที่สมบูรณ์ของภาษาอย่างครบถ้วน แล้ว จึงศึกษาภาษาที่อยู่ไกลยุคปัจจุบันมาน้อยตามลำดับ คือ เขมรยุคกลาง และเขมรยุคโบราณ

2.1 การถ่ายตัวอักษรแทนเสียง

ตัวอักษรแทนหน่วยเสียงภาษาไทยและหน่วยเสียงภาษาเขมรที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ เล่มนี้ ได้ใช้ตามที่คุณเขียนใช้ในวิทยานิพนธ์ชื่อ "การเปรียบเทียบคำซ้ำแบบหนึ่งในภาษาไทย และภาษาเขมร"¹ ในบทนี้จะเปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะและสระภาษาไทย กับหน่วยเสียง พยัญชนะและสระภาษาเขมร เพื่อจะให้เห็นลักษณะหน่วยเสียงที่คล้ายคลึงกัน หรือที่ต่างกันของ ภาษาทั้งสอง ทั้งนี้โดยอนุโลมว่า หน่วยเสียงที่ใช้อักษรตัวเดียวกันแทน มีลักษณะทางสัทศาสตร์ เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันมาก ส่วนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ซึ่งมีเฉพาะในภาษาไทย จะแสดง แต่ตัวอักษรแทนเสียงไว้

2.1.1 การเปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะ

หน่วยเสียงพยัญชนะไทยและเขมรปรากฏได้ทั้งในตำแหน่งพยัญชนะต้นและ พยัญชนะตัวสะกด ดังจะเปรียบเทียบไว้ในตารางที่ 1 และ ที่ 2 ข้างล่างนี้

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹กรรณิการ์ ชินะโชติ, "การเปรียบเทียบคำซ้ำแบบหนึ่งในภาษาไทยและภาษาเขมร" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516) (อัครสำเนา) หน้า 9 - 26. การวิเคราะห์และการถ่ายเสียงอาศัยหลักของ E.J.A. Henderson ใน "The Main Features of Cambodian Pronunciation" เป็นพื้นฐาน

ตารางที่ 1. แสดงการเปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นภาษาไทยและภาษาเขมร
ปัจจุบันตามลักษณะเสียงและที่เกิด

ที่เกิด		ริมฝีปาก	ฟันและ ริมฝีปาก	ปุ่มเหงือก	เพดานแข็ง	เพดานอ่อน	ช่องว่าง ระหว่าง เส้นเสียง
ลักษณะเสียง							
	ไม่ก้องเบา	p/p ¹		t/t	c/c	k/k	ʔ/ʔ
พยัญชนะ ระเบิด	ไม่ก้องหนัก ²	ph/ph		th/th	ch/ch	kh/kh	
	ก้องเบา หรือ ระเบิดเบา	b/b		d/d			
นาสิก		m/m		n/n	-/ŋ	ŋ/ŋ	
กึ่งสระ		w/- ³			y/y		
เหลว				r/r l/l			
เสียดแทรก			f/- -/v ⁴	s/s		h/h	

¹ในตารางแสดงการเปรียบเทียบนี้และในตารางอื่น ๆ ตัวอักษรข้างหน้าเครื่องหมาย " / " เป็นหน่วยเสียงในภาษาไทย ตัวอักษรข้างหลังเครื่องหมาย " / " เป็นหน่วยเสียงภาษาเขมร

²ในที่นี้ได้จัดเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้องหนักในภาษาไทย เข้าคู่เทียบกับเสียงพยัญชนะที่คล้ายกันในภาษาเขมร แม้ว่าเสียงพยัญชนะนี้ในภาษาเขมรอาจวิเคราะห์ได้ว่าเป็นพยัญชนะควบ เพราะสามารถแยกเป็น 2 หน่วยเสียงได้ในวิธีการสร้างคำของภาษาเขมรก็ตาม (ดู Henderson: The Main Features of Cambodian Pronunciation)

³⁻⁴หน่วยเสียง /w/ ในภาษาไทย และหน่วยเสียง /v/ ในภาษาเขมร มีลักษณะทางสัทศาสตร์ต่างกัน แต่ในการศึกษาคำไทย-เขมรก็พบว่า เสียงทั้งสองนี้เป็นปฏิภาคกัน

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะตัวสะกดภาษาไทยและ
ภาษาเขมร

ภาษาไทย	ภาษาเขมร
p	p
t	t
-	c
k	k
?	-
m	m
n	n
-	ɲ
ŋ	ŋ
w	v
y	y
-	l
-	s
-	h

2.1.2 การเปรียบเทียบหน่วยเสียงสระ

หน่วยเสียงสระไทยและหน่วยเสียงสระเขมรประกอบด้วยหน่วยเสียง
สระเดี่ยวและหน่วยเสียงสระผสม ก็จะเปรียบเทียบไว้ในตารางที่ 3 และที่ 4 ข้างล่างนี้

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบหน่วยเสียงสระเดี่ยวภาษาไทย และ
ภาษาเขมร พร้อมกับตำแหน่งและที่เกิด

	หน้า	กลาง	หลัง
สูง	i/ i̇	ɯ/ ɯ̇	u/ u̇
	i:/ i̇:	ɯ:/ ɯ̇:	u:/ u̇:
กลาง	e/ė	ɤ/ɤ̇	o/ȯ
	e:/ė:	ɤ:/ɤ̇:	o:/ȯ:
ต่ำ	ɛ/	a/a	ɔ/ɔ
	ɛ:/	a:/a:	ɔ:/ɔ:

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบหน่วยเสียงสระผสมภาษาไทยและภาษาเขมร

ภาษาไทย	ภาษาเขมร
ie	ie ie
-	i:ə
-	ao
-	ae
-	aə
uo	u:ə u̇:ə
ɯə	ɯə ɯ̇ə
-	ɛə
-	ɔə
-	u̇ə

2.1.3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทย

วรรณยุกต์ในภาษาไทยมี 5 หน่วยเสียง ส่วนในภาษาเขมรไม่มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ใช้ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ 5 หน่วย มีดังนี้

เสียงระดับสูง	(เสียงตรี)	ใช้เครื่องหมาย	" ˊ "
เสียงเปลี่ยนสูงต่ำ	(เสียงโท)	ใช้เครื่องหมาย	" ˋ "
เสียงระดับต่ำ	(เสียงเอก)	ใช้เครื่องหมาย	" ˊ "
เสียงเปลี่ยนต่ำสูง	(เสียงจัตวา)	ใช้เครื่องหมาย	" ˋ "
เสียงระดับกลาง	(เสียงสามัญ)	ไม่มีเครื่องหมาย	

2.2 การถ่ายตัวอักษร

ข้อมูลภาษาเขมรที่ใช้ในการศึกษาแบ่งเป็น 3 ยุค ได้แก่ เขมรยุคปัจจุบัน ยุคกลาง และยุคโบราณ

เอกสารภาษาเขมรยุคปัจจุบันและยุคกลางเขียนเป็นตัวอักษรเขมร คำไทยที่ได้จากเอกสารเหล่านี้จะถ่ายตัวอักษรเขมรเป็นไทยตามแบบที่ผู้เขียนได้เสนอในวิทยานิพนธ์เรื่อง "การเปรียบเทียบคำซ้ำแบบหนึ่งในภาษาไทยและภาษาเขมร" ¹ ส่วนเอกสารภาษาเขมรยุคโบราณเป็นตัวอักษรโรมัน คำไทยจากเอกสารเหล่านี้จะถ่ายตัวอักษรโรมันเป็นไทยโดยใช้เกณฑ์การถ่ายตามแบบที่นักภาษาศาสตร์สันสกฤตใช้กันทั่วไป และตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ²

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ เรื่องเดียวกัน หน้า 27 - 35

² ราชบัณฑิตยสถาน, "วิธีถอดอักษรโรมันเป็นอักษรไทย", ความรู้ทางอักษรศาสตร์. (พระนคร: ราชบัณฑิตยสถาน, 2508,) หน้า 211 - 213.

2.2.1 การถ่ายตัวอักษร เขมร เป็นไทย

2.2.1.1 การถ่ายตัวพยัญชนะ

พยัญชนะในภาษาเขมรมี 2 แบบคือ พยัญชนะเต็มตัว¹ และ พยัญชนะตัวเชิง² ตัวพยัญชนะทั้งตัวเต็มและตัวเชิงของตัวเดียวกันจะถ่ายออกเป็นตัวอักษรเดียวกัน แต่เมื่อประสมอักษรเข้าเป็นคำ พยัญชนะตัวเต็มที่มีตัวเชิงซ้อนอยู่ข้างใต้ จะถ่ายควยตัวอักษรที่มีจุดพินทุกำกับ เช่น ចិត្ត จิตฺต เป็นต้น

ตารางที่ 5 แสดงการถ่ายตัวพยัญชนะเขมร เป็นไทย

ตัวพยัญชนะ เขมร		ตัวพยัญชนะ
ตัวเต็ม	ตัวเชิง	ไทย
ក	ក	ก
ខ	ខ	ข
គ	គ	ค
ឃ	ឃ	ช
ង	ង	ง

¹ พยัญชนะเต็มตัว ใช้ในกรณีดังต่อไปนี้ คือ เมื่อเป็นพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือเป็นพยัญชนะต้นแรกของตัวควบ หรือเป็นพยัญชนะตัวสะกด

² พยัญชนะตัวเชิง ใช้ในกรณีต่อไปนี้คือ เมื่อเป็นตัวควบกับพยัญชนะตัวเต็มในตำแหน่งพยัญชนะต้น หรือ เป็นพยัญชนะต้นของพยางค์ที่สองในคำสองพยางค์ ซึ่งพยางค์แรกมีตัวสะกดเป็นพยัญชนะนาสิก และมีสระเสียงสั้นที่ไม่ปรากฏรูป พยัญชนะชนิดนี้ปรากฏโดยลำพังไม่ได้ จะปรากฏเฉพาะเมื่อซ้อนอยู่ที่พยัญชนะตัวเต็มเท่านั้น

ตัวพยัญชนะ สระ-		ตัวพยัญชนะ
ตัวเต็ม	ตัวแข็ง	ไทย
ศ	๕	จ
ซ	๖	ฉ
ฌ	๗	ช
ฎ	๘	ฌ
ฏ	๙	ฎ
ฏ	๑๐	ฏ
ฐ	๑๑	ฐ
ฑ	๑๒	ฑ
ฒ	๑๓	ฒ
ณ	๑๔	ณ
ด	๑๕	ด
ต	๑๖	ต
ถ	๑๗	ถ
ท	๑๘	ท
ธ	๑๙	ธ
น	๒๐	น
บ	๒๑	บ
ป	๒๒	ป
ผ	๒๓	ผ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวพยัญชนะ เขมร		ตัวพยัญชนะ ไทย
ตัวเต็ม	ตัวเชิง	
ព	๓	พ
ភ	๔	ภ
ម	๕	ม
ឃ	๖	ย
ឆ	๗	ร
ល	๘	ล
វ	๙	ว
គ	๑๐	ศ
ស	๑๑	ส
ហ	๑๒	ห
ច	๑๓	ฬ
ឡ	๑๔	อ
អ	๑๕	ฮ

2.2.1.2 การถ่ายตัวสระ

สระในภาษาเขมรแบ่งเป็น 2 ชุด คือ สระจุม และสระลอย

2.2.1.2.1 สระจุม

สระจุมมีตัวเดียวกับสระในภาษาไทยดังตาราง

ตารางที่ ๑๖ แสดงการถ่ายตัวสระจมเขมรเป็นไทย

ตัวสระ เขมร	ตัวสระ ไทย
๑	๑
๒	๒
๓	๓
๔	๔
๕	๕
๖	๖
๗	๗
๘	๘
๙	๙
๑๐	๑๐
๑๑	๑๑
๑๒	๑๒
๑๓	๑๓
๑๔	๑๔
๑๕	๑๕
๑๖	๑๖
๑๗	๑๗
๑๘	๑๘
๑๙	๑๙
๒๐	๒๐
๒๑	๒๑
๒๒	๒๒
๒๓	๒๓
๒๔	๒๔
๒๕	๒๕
๒๖	๒๖
๒๗	๒๗
๒๘	๒๘
๒๙	๒๙
๓๐	๓๐
๓๑	๓๑
๓๒	๓๒
๓๓	๓๓
๓๔	๓๔
๓๕	๓๕
๓๖	๓๖
๓๗	๓๗
๓๘	๓๘
๓๙	๓๙
๔๐	๔๐
๔๑	๔๑
๔๒	๔๒
๔๓	๔๓
๔๔	๔๔
๔๕	๔๕
๔๖	๔๖
๔๗	๔๗
๔๘	๔๘
๔๙	๔๙
๕๐	๕๐

ตัวสระ เขมร	ตัวสระ ไทย
๕-า	โ-
๕-ำ	เ-า
โ-	โ-
โ-	โ-
ำ	ำ

2.2.1.2.2 สระลอย

สระลอยเป็นสระที่มีเสียงพยัญชนะผสมอยู่แล้ว จึงไม่ต้องประสมกับพยัญชนะต้นใด ๆ อีก ในภาษาไทยมีตัวสระลอยอยู่เพียง 4 ตัว สระลอยเขมรที่ไม่มีรูปสระไทยเทียบได้ จึงต้องถ่ายด้วยตัว อ ผสมกับสระนั้น ๆ ดังในตารางข้างล่างดังนี้

ตารางที่ 7 แสดงการถ่ายตัวสระลอยเขมรเป็นไทย

ตัวสระ เขมร	ตัวสระ ไทย
๕	อ
๕	อ
๕	อ
๕	อ

ตัวสระ เขมร	ตัวสระ ไทย
ង	เอ
ឃ	ไอ
ច	โ
ឌ	เอา
ប	อ
រ	อา
ក	อ
គ	อา

2.2.1.3 เครื่องหมายอื่น ๆ ที่ใช้ประกอบการเขียน

เครื่องหมายประกอบการเขียนในภาษาเขมรซึ่งมีรูปและหน้าที่ตรงกับภาษาไทย เท่าที่ปรากฏในข้อมูลที่นำมาเปรียบเทียบมีรูปเดียว คือ ไม้ทัณฑฆาต เขมร - ไทย - นอกจากนี้มีเครื่องหมายที่ใช้ประกอบการเขียนอีก 4 รูป แต่ละรูปมีวิธีการใช้แตกต่างกัน¹ และไม่มีเครื่องหมายในภาษาไทยที่มีรูปและหน้าที่ตรงกัน ในการ

¹กรรณิการ์ ชินะโชติ, "การเปรียบเทียบคำซ้ำแบบหนึ่งในภาษาไทยและภาษาเขมร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทฉบับพิเศษ แผนกวิชาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516) (อัครสาเนา) หน้า 33 - 35.

ถ่ายตัวอักษรเครื่องหมายเหล่านี้จึงใช้เครื่องหมายเขมรกำกับไว้กับตัวอักษรไทยตามตำแหน่งที่ปรากฏในภาษาเขมรนั้น ๆ เครื่องหมายทั้ง 4 รูป มีดังนี้ คือ

เครื่องหมายมุสิกพุนุต	"
เครื่องหมายตุรัสพท	๓
เครื่องหมายเกบียสโกกรม	๓
เครื่องหมายบนตัก	-

2.2.2 การถ่ายตัวอักษรโรมันเป็นไทย

การบันทึกจารึกเขมรเป็นอักษรโรมันใน *Inscriptions du Cambodge*¹ นั้น ยอร์จ เซเดส์ ได้เทียบตัวอักษรเขมรกับตัวอักษรอินเดียได้ และถ่ายเป็นตัวอักษรโรมันตามแบบที่นักศึกษานานาชาติใช้กันโดยทั่วไป ตัวอักษรไทยเมื่อถ่ายตัวเป็นอักษรโรมันตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี² ก็ใช้ระบบเดียวกัน ตัวอักษรไทย ตัวอักษรเขมร เมื่อถ่ายเป็นตัวอักษรโรมัน จึงตรงกันทั้งหมด ในที่นี้จึงเทียบตัวอักษรทั้ง 3 แบบนี้ไว้ในตารางเดียวกัน ตัวอักษรโรมันในตารางข้างล่างนี้เป็นตัวอักษรเฉพาะที่ปรากฏในจารึกเขมรโบราณเท่านั้น

¹George Coedès, Inscriptions du Cambodge. vol. I - VII, (Hanoi and Paris, 1937 - 1964).

²ราชบัณฑิตยสถาน, "วิธีถอดอักษรโรมันเป็นอักษรไทย", ความรู้ทางอักษรศาสตร์ (พระนคร: ราชบัณฑิตยสถาน, 2508), หน้า 211 - 213. นอกจากรูปสระบางตัวซึ่งได้คัดแปลงแก้ไขบ้างเพื่อให้สอดคล้องกัน

ตารางที่ 8 แสดงการเทียบตัวพยัญชนะเขมร โรมัน และไทย

ตัวพยัญชนะ เขมร	ตัวพยัญชนะ โรมัน	ตัวพยัญชนะ ไทย
ក	ka	ก
ខ	kha	ข
គ	ga	ค
ឃ	gha	ฅ
ង	ña	ง
ច	ca	จ
ឆ	cha	ฉ
ជ	ja	ช
ឃ	jha	ฌ
ញ	ña	ญ
ត	ta	ต
ត	tha	ถ
ត	ḍa	ด
ត	ḍha	ด
ណ	ṇa	ณ
ត	ta	ท

ตัวพยัญชนะ เขมร	ตัวพยัญชนะ โรมัน	ตัวพยัญชนะ ไทย
ថ	tha	ถ
ទ	da	ด
ឆ	dha	ช
ន	na	น
ប	pa	ป
ប្រ	-	ปร
ផ	pha	ฝ
ត	ba	บ
ភ	bha	ภ
ម	ma	ม
យ	ya	ย
រ	ra	ร
ល	la	ล
វ	va	ว
ស	sa	ศ
-	sa	ษ
ស	sa	ส

ตัวพยัญชนะ	ตัวพยัญชนะ	ตัวพยัญชนะ
เขมร	โรมัน	ไทย
ហ	ha	ห
ឡ	ja	พ
ឧ	a	อ

ในการถ่ายตัวพยัญชนะ เขมร เป็นพยัญชนะโรมัน ตัวพยัญชนะที่เรียงกันซึ่งไม่มีตัวสระปรากฏ จะถ่ายเป็นตัวพยัญชนะโรมันที่มีสระ a ตาม ยกเว้นตัวพยัญชนะท้ายพยางค์ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวสะกด ส่วนตัวพยัญชนะที่มีรูปสระตามก็จะถ่ายรูปสระนั้น ๆ เลย เช่น

កង kaŋ

កោង koŋ

ถ้าตัวพยัญชนะในภาษาเขมร เขียนซ้อนกัน ไม่ว่าจะซ้อนอยู่ในตำแหน่งต้นคำ กลางคำ หรือท้ายคำ จะถ่ายเป็นตัวพยัญชนะโรมันเรียงตัวไม่มีสระคัน เช่น

ក្រ kra

កណ្តាល kaŋdaɔl

កណ្ត kaŋd

ตัวอักษร คังตัวอย่างข้างบนนี้ เมื่อถ่ายเป็นตัวอักษรไทย จะใช้เครื่องหมายพินทุกำกับใต้ตัวพยัญชนะตัวแรก เช่น

ក្រ kra

กูร

កណ្តាល kaŋdaɔl

กัญญาล

កណ្ត kaŋd

กณฺฑ

ตารางที่ 9 เปรียบตัวสระเขมร โรมัน และ ไทย

ตัวสระ เขมร	ตัวสระ โรมัน	ตัวสระ ไทย
េ	h	เ
ា	a	า
ិ	i	ิ
ី	ii	ี
ៃ	ui, i	เ
ុ	u	ุ
ូ	u	ู
េ	e	เ
ៃ	ai	ไ
ោ	o	โ

ตัวสระ เขมร	ตัวสระ โรมัน	ตัวสระ ไทย
๕ ។	au	เ-า
๖ ។	·	·
๗ ។	m	เ
๘ ។	i	อ
๙ ។	i	อ
๑๐ ។	u	อ
๑๑ ។	ü	อ
๑๒ ។	e	เอ
๑๓ ។	ai	ไอ
๑๔ ។	o	โอ
๑๕ ។	au	เอา
๑๖ ។	r	ฤ

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3 การเทียบพยางค์

ภาษาไทยและภาษาเขมรมีคำซึ่งประกอบด้วยคำพยางค์เดี่ยว คำสองพยางค์ และคำหลายพยางค์ การศึกษาเรื่องรูปคำนี้ ผู้เขียนได้ศึกษาอย่างละเอียดแล้วในวิทยานิพนธ์ชื่อ "การเปรียบเทียบคำซ้ำแบบหนึ่งในภาษาไทยและภาษาเขมร" ¹ ในบทรนี้จะเปรียบเทียบพยางค์ภาษาไทยและภาษาเขมร เพื่อให้รู้จักรูปคำของไทยและเขมรที่เหมือนและที่แตกต่างกัน ดังตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 10 แสดงการเทียบพยางค์ภาษาไทยและภาษาเขมร

คำพยางค์เดี่ยว	ภาษาไทย	ภาษาเขมร
	IVV ^T	IVV ^R
	IVF ^T	IVF ^R
	IVVF ^T	IVVF ^R

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹กรรณิการ์ ชินะโชติ, "การเปรียบเทียบคำซ้ำแบบหนึ่งในภาษาไทยและภาษาเขมร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516)
(อัครสำเนา) หน้า 45 - 49

คำสองพยางค์	ภาษาไทย	ภาษาเขมร
ก. คำสองพยางค์ พวกที่ 1	$IVV^T - IVV^T$ $IVV^T - IVF^T$ $IVV^T - IVVF^T$ $IVF^T - IVV^T$ $IVF^T - IVF^T$ $IVF^T - IVVF^T$ $IVVF^T - IVV^T$ $IVVF^T - IVF^T$ $IVVF^T - IVVF^T$	$IVV^R - IVV^R$ $IVV^R - IVF^R$ $IVV^R - IVVF^R$ $IVF^R - IVV^R$ $IVF^R - IVF^R$ $IVF^R - IVVF^R$ $IVVF^R - IVV^R$ $IVVF^R - IVF^R$ $IVVF^R - IVVF^R$
ข. คำสองพยางค์ พวกที่ 2	$Iv'IVV^T$ $Iv'IVF^T$ $Iv'IVVF^T$	$Iv'IVV^R$ $Iv'IVF^R$ $Iv'IVVF^R$
ค. คำสองพยางค์ พวกที่ 3	- - -	$IvN'IVV^R$ $IvN'IVF^R$ $IvN'IVVF^R$
คำหลายพยางค์	ไม่มีรูปคำแน่นอน	ไม่มีรูปคำแน่นอน

2.4 การแบ่งยุคภาษาเขมร

นักวิจัยชาวเขมรผู้หนึ่ง คือ ลี ชามแตง¹ แบ่งยุคภาษาเขมรเป็น 4 ยุค ได้แก่ ยุคเขมรโบราณ ยุคเขมรกลาง ยุคอนุพยามบาล และยุคเขมรปัจจุบัน โดยแบ่งระยะเวลาเฉพาะยุค ดังนี้

ก. ยุคเขมรโบราณ เริ่มตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 13 - 19

ข. ยุคเขมรกลาง ต่อจากยุคเขมรโบราณ คือเริ่มตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 20 - 24

ค. ยุคอนุพยามบาล ต่อจากยุคเขมรกลาง เขมรยุคนี้เป็นยุคที่อยู่ใต้อาณัติของฝรั่งเศส มีระยะเวลาประมาณ 90 ปี คือ ระหว่างปี พ.ศ. 2407 - 2496

ง. ยุคเขมรปัจจุบัน ต่อจากยุคอนุพยามบาล เริ่มตั้งแต่ปีที่เขมรได้รับเอกราช ในปี พ.ศ. 2496 มาจนถึงทุกวันนี้²

นอกจากนี้ยังมีนักวิจัยภาษาศาสตร์หลายคน เช่น Saveros Lewitz³ J.M.Jacob⁴ และ Phillip N. Jenner⁵ แบ่งยุคภาษาเขมรแตกต่างจาก ลี ชามแตง โดยแบ่งยุค

¹ลี ชามแตง, อักขรศาสตร์เขมร, (พนมเปญ: โรงพิมพ์แสงวันฮวด, 1960) หน้า 73 - 83

²ลี ชามแตง หมายถึง ระยะเวลาก่อนปี 2518 ซึ่งเป็นปีที่เขมรเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นสาธารณรัฐประชาธิปไตยกัมพูชา

³Saveros Lewitz, "Notes on Words for Male and Female in Old Khmer and Modern Khmer." Austroasiatic Studies, II, 1976, p. 770

⁴J.M.Jacob, "Notes on the Numerals and Numeral Coefficients in Old, Middle and Modern Khmer," Lingua, 15 (1956), p. 143

⁵Phillip N. Jenner, "The Relative Dating of some Khmer CPĀ'PA" Austroasiatic Studies, II, 1976, p.693

ภาษาเขมรเป็น 3 ยุค ได้แก่ ยุคเขมรโบราณ ยุคเขมรกลาง และ ยุคเขมรปัจจุบัน นักวิจัย ทั้ง 3 ท่าน แบ่งยุคภาษาเขมรตรงกัน ดังนี้

ก. ยุคเขมรโบราณ เริ่มตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 12 - 18 เขมรยุคนี้ยังแบ่ง ระยะเวลาเป็น 2 ยุค คือ ยุคก่อนพระนคร เริ่มตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 12 - 14 และยุค พระนคร เริ่มตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 15 - 18

ข. ยุคเขมรกลาง ต่อจากเขมรยุคโบราณ เริ่มตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 19 - 23

ค. ยุคเขมรปัจจุบัน ต่อจากเขมรยุคกลาง เริ่มตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 24 ถึง ทรายเทาทุกวันนี้

การแบ่งยุคภาษาเขมรของนักวิจัย 2 กลุ่ม แม้จะแบ่งยุคภาษาเขมรต่างกัน แต่ก็มีระยะเวลาใกล้เคียงกัน คือ ซามแตง แบ่งระยะเวลายุคเขมรโบราณและยุคเขมรกลาง ใกล้เคียงกับการแบ่งยุคภาษาเขมรโบราณและยุคกลางของนักวิจัยภาษาศาสตร์อีกกลุ่มหนึ่ง ส่วนยุคปัจจุบัน คือ ซามแตง แบ่งตามลักษณะการปกครองประเทศแตกต่างจากการแบ่งยุค ภาษาเขมรปัจจุบันที่นักวิจัย 3 ท่านได้กำหนดไว้ ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะแบ่งยุคภาษาเขมร เป็น 3 ยุค แบบเดียวกับที่นักวิจัยทั้ง 3 ท่านได้แบ่งไว้แล้ว เพราะเป็นที่ยอมรับกันกว้างขวาง กว่าการแบ่งเป็น 4 ยุคประการหนึ่ง อีกประการหนึ่ง ลักษณะภาษาเขมรในสมัยอาณาจักรเขมรกับสมัยปัจจุบันของ ลี ซามแตง ไม่แตกต่างกันจนต้องแยกออกเป็นสองสมัย

ยุคภาษาเขมรทั้ง 3 ยุค ดังกล่าวแล้วมีระยะเวลาใกล้เคียงกับสมัยต่าง ๆ ของ ภาษาไทย ดังนี้

ก. ปลายยุคเขมรโบราณตรงกับสมัยสุโขทัย

ข. ยุคเขมรกลางตรงกับสมัยอยุธยาและต้นสมัยรัตนโกสินทร์

ค. ยุคเขมรปัจจุบันตรงกับรัตนโกสินทร์ตั้งแต่ประมาณรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวลงมาจนถึงปัจจุบัน